

i Kjøbstæderne til at faae Lærerpersonalet forøget, uden at dog Trangen er saa stor, at det vilde være rigtigt at fremtvinge Ansættelsen af flere Lærere, idet Trangen væsentligst kan afhjælpes derved, at der til de nuværende Lærere kræfter kommer Lærere i. En Bestemmelse som den, der indeholdes i Lovforslagets § 1, vilde derfor ganske vist lette mange Kjøbstadcommuner Ansættelsen af Lærere. — Der er saa at sige af alle de ærede Talere, der have ytret sig, udtalt nogen Forundring over eller nogen Misforstaaelse med, at man vil sætte Lærere paa lavere Lønningvilkkaar end Lærerne. Men, mine Herrer, er dette ikke en Anvendelse af den almindelige Tænkemaade i vort Land? Er det ikke allevegne Tilfældet, at Qvinden i Henseende til Lønningvilkkaar er stillet ringere end Manden, og har dette ikke sin naturlige Grund deri, at det ikke saaledes er Qvindens Sag at ernære en Familie, mens Manden aabenbart maa have Udsigt til at kunne stifte Familie og ernære den? Denne Betragtning troer jeg ikke, man kan nægte har stor Betydning. I alt Fald er det den Betragtning, hvorigennem det for mig har vist sig at være naturligt, at Læreren blev lønnet noget ringere end Læreren. Ved Siden deraf er det klart, at den lavere Løn vil gøre Sagen mere acceptabel for Communerne. — For mit Vedkommende kan jeg ikke sige, at jeg lægger nogen særdeles Vægt paa Examen, og jeg kan meget godt samstemme med dem, der mene, at det især for Fruentimmerne ikke er saa nødvendigt at gennemføre dette Examensvæsen, som jo ganske vist er altfor stærkt gennemgaaende i alle vore Forhold; men man er jo paa den anden Side nødt til at tage Forholdene, som de ere, og jeg kan ikke finde det rigtigt, naar der er anordnet en Examen, og det i den Resolution, hvorved denne Examen anordnes, er udtalt, at de, der have taget den, skulle have fortrinlig Afgang til Ansættelse i Skolerne, nu saa kort efter ikke at gøre, hvad man kan, for at den Udsigt, der derved er aabnet, ikke skal blive affaaen. At tænke paa at oprette et Seminarium for Skolelærere ligger saare langt fra mig. Det ærede Medlem for Marhuus Amts 1ste Valgkreds (Winther) gjorde en Bemærkning om, at det maaskee var rigtigt

istedetfor „Brændsel“ at sætte „Brændselsgodtgjørelse“ til Lærere i. Jeg kan i en vis Henseende samstemme med ham deri; men jeg maa dog gjøre opmærksom paa, at der er Steder, navnlig paa Landet, hvor Communerne hellere vilde give Brændsel i natura end Brændselsgodtgjørelse. Dette er imidlertid selvfølgelig et Punkt, der for mig ikke har nogen væsentlig Betydning. En anden af de ærede Talere bemærkede, at det er Uret mod Lærerne, at der bliver truffet en saadan Bestemmelse som den, der nu indeholdes i § 1, en Bestemmelse, der for mig — jeg gjentager det — ikke staaer som nogen egentlig ny Bestemmelse, men snarere som det Resultat, man ved Fortolkning har faaet ud af § 13 af Lovens af 8de Marts 1856. Der blev udtalt herimod, at dette ligefrem vilde være at berøve Lærerne en Rettighed. At dette skulde være Tilfældet, kan jeg ikke gaae ind paa, jeg maa tværtimod paastaae det Modsatte, nemlig at det ikke er nogen Rettighed, i alt Fald ikke i den Forstand, at de nu ansatte Lærere have ubetinget Arv paa at rykke op, naar der i en Commune bliver en højere Lærergage ledig. Naar det Tilfælde indtræder, at der bliver en højere Lærergage ledig, oplaaes Embedet vacant, og det er ikke nogen Rettighed for Noget at rykke op. At der kan være rimelig Udsigt for den lavere lønede Lærer til at kunne naae den højere Løn, indrømmer jeg, men jeg gjør Indsigelse imod, at man ved den foreslaaede Bestemmelse berøver dem en Rettighed. Der var en anden æret Rigsdagsmand, der gjorde opmærksom paa, at det neppe vilde være rigtigt, at Lærere kun skulde kunne antages til Pigebørns Underviisning. Det er en Bemærkning, som jeg maa anerkjende har nogen Betydning. Ogsaa jeg troer, at qvindelig Underviisning vilde være meget gavnlig for Drengene, især mindre Drengene, og at det navnlig baade for Piger og Drengene vilde være heldigt, at de fik den første Religionsunderviisning gennem Qvinder. Foraa vidt det altsaa maatte ansees for ønskeligt, at der i saa Henseende blev gjort en Forandring i Udkastets § 1, saaledes at Udtrykket „Pigebørns Underviisning“ blev udvidet til ogsaa at omfatte mindre Drengene, skal et saadant Forslag ikke møde nogen Modstand hos